

TÀI LIỆU BÀI GIẢNG – BUỔI 4

CHƯƠNG I: TỶ GIÁ HỐI ĐOẠI

Lưu ý: Tài liệu này được biên soạn lại dựa trên sự ghi chép các nội dung chính, những take note quan trọng trong buổi học của sinh viên theo học môn Thanh Toán Quốc tế có thể sẽ có nhiều thiếu sót, mọi người nên dùng kèm với slide hoặc giáo trình để phát huy tối đa hiệu quả của nó:

Môn học gồm có 5 chương:

Chương I. Tỷ giá hối đoái

Chương II. Cán cân thanh toán quốc tế

Chương III. Các phương tiện thanh toán quốc tế thông dụng trong ngoại thương

Chương IV. Các điều kiện thanh toán quốc tế được quy định trong hợp đồng mua bán Ngoại Thương

Chương V. Các điều kiện tín dụng quy định quy định trong hoạt động vay mượn quốc tế

Trong đó tập trung chủ yếu vào 3 chương I, III và IV. Chương V tự đọc, tự tìm hiểu trong bài thi (có thể sẽ được lược bỏ)

Cơ cấu điểm :

Chuyên cần: 10%

Bài thi giữa kỳ: 30% (sau nghỉ tết tầm buổi 8,9)

Bài thi cuối kỳ: 60% Tự luận + Trắc nghiệm (30 câu)

PHẦN I: CÁC BIỆN PHÁP ĐIỀU CHỈNH TỶ GIÁ

Note 1: *Lãi suất mỗi quốc gia có mối liên hệ nào với tỷ giá hối đoái ?*

Trả lời: Chúng ta phải xem xét dưới 2 góc độ: Trong ngắn hạn và trong dài hạn chúng có quan hệ khác nhau với tỷ giá hối đoái.

Vậy Trong ngắn hạn chúng có quan hệ gì với tỷ giá hối đoái ? Khi lãi suất trong nước tăng thì đầu tư nước ngoài tăng, đồng nội tệ sẽ có giá trị tăng trong ngắn hạn khi đó tỷ giá hối đoái sẽ giảm. Suy ra trong ngắn hạn lãi suất sẽ ngược chiều với tỷ giá hối đoái và cùng chiều với giá trị đồng nội tệ. Cho nên trong ngắn hạn tác động của lãi suất và lạm phát sẽ ngược nhau.

Tuy nhiên trong dài hạn nó lại giống lạm phát tác động tới tỷ giá hối đoái có nghĩa là lãi suất trong nước mà tăng thì tỷ giá hối đoái sẽ tăng và giá trị đồng nội tệ sẽ có xu hướng giảm.

Note 2: *Lãi suất của Mỹ đưa ra trên thị trường nó chỉ rơi vào 3%/năm. Nhưng tại sao nguồn vốn chỉ đổ vào thị trường Mỹ mà không đổ vào thị trường Việt Nam? Điều kiện thu hút vốn lại không tuân theo điều kiện ngang giá lãi suất ?*

Trả lời : Cái mà người ta quan tâm cuối cùng không phải là lãi suất danh nghĩa tối thiểu mà một quốc gia có thể chào cho một nhà đầu tư mà người ta quan tâm cái mà lợi nhuận người ta có thể thu về trên một đồng vốn đầu tư là gì ? Trong thực tế lãi suất của Việt Nam bao giờ cũng cao hơn lãi suất của Mỹ nhưng đi kèm với đó là lạm phát của Việt Nam bao giờ cũng cao hơn lạm phát của Mỹ mà cái chênh lệch lạm phát của Việt Nam và Mỹ nhiều hơn sự chênh lệch về lãi suất

Note 3: *Cung cầu của đồng nội tệ đó trên thị trường ?*

Cầu tăng dẫn đến giá hàng hóa sẽ tăng, cầu giảm thì giá hàng hóa sẽ giảm.

Làm như thế nào để có thể tác động vào tỷ giá hối đoái theo cái hướng mà mình mong muốn nhưng không tác động trực tiếp đến tỷ giá hối đoái?

Nhà nước sẽ tác động tới lãi suất bởi vì lãi suất là cái mà nhà nước nắm trong tay do NHNN đề ra do vậy lãi suất sẽ là công cụ đầu tiên và mạnh nhất để nhà nước có thể tác động. Vậy nhà nước có thể tác động theo hướng nào ? Nhà nước sẽ tác động vào lãi suất tiết kiệm.

NOTE 4: *Lãi suất chiết khấu, tái chiết khấu là gì ?*

Là lãi suất mà NHNN áp cho NHTM với mức là bao nhiêu và nó sẽ cùng chiều với mức mà NHTM áp cho các khách hàng lớn. Vì vậy nếu nhà nước tăng lãi suất chiết khấu và tái chiết khấu

thì điều đó có nghĩa là NHTM phải tăng lãi suất của họ đối với các khách hàng lớn. Vậy LS chiết khấu là gì? **Lãi suất chiết khấu** là lãi suất mà ngân hàng trung ương (ngân hàng Nhà nước) đánh vào các khoản tiền cho các ngân hàng thương mại vay để đáp ứng nhu cầu tiền mặt ngắn hạn hoặc bất thường của các ngân hàng này. Quy định lãi suất chiết khấu là một trong những công cụ của chính sách tiền tệ nhằm điều tiết lượng cung tiền.

Lãi suất tái chiết khấu là gì? **Lãi suất tái chiết khấu** là lãi suất áp dụng khi NHTW tái cấp vốn cho các ngân hàng dưới hình thức chiết khấu thương phiếu hay giấy tờ có giá chưa đến hạn thanh toán của ngân hàng.

Nó được tính bằng % trên mệnh giá của giấy tờ có giá và được khấu trừ ngay.

Ví dụ: Giá trị đồng nội tệ của Việt Nam đang bị mất giá. Vậy nhà nước muốn kéo đồng VN lên thì nhà nước phải giảm tỉ giá hối đoái. Ta phải bán đồng ngoại tệ ra tức là thu nội tệ về, khi đó cung đồng nội tệ sẽ nhỏ hơn cầu của đồng nội tệ trên thị trường dẫn đến hiện tượng giảm phát. Giảm phát là dấu hiệu chứng tỏ nền kinh tế đi xuống, vậy người ta phải làm cách nào để đẩy lại cái lượng nội tệ vừa rút ra khỏi lưu thông quay trở lại lưu thông? Bằng cách mua lại những giấy tờ có giá mà nhà nước trước kia đã bán ra nhằm xóa được tác động của giảm phát, lạm phát khi mua ngoại tệ trên thị trường ngoại hối.

Nhà nước có thể đưa ra 2 giải pháp để điều chỉnh tỷ giá hối đoái đó là :

- ✓ Tác động vào lãi suất chiết khấu và tái chiết khấu
- ✓ Tác động trên thị trường mở

Cách cuối cùng mà người ta không mong muốn nhất đó là tác động trực tiếp vào tỷ giá hối đoái

NOTE 5: Nhà nước sẽ có 2 cách phá giá.

Một là chủ động hoặc là bị động tùy theo từng trường hợp. Khi nhà nước phá giá đồng nội tệ, trong ngắn hạn sẽ tác động xấu đến nền kinh tế vì ví dụ ngày hôm nay phá giá đồng nội tệ, thì tất cả hợp đồng xuất nhập khẩu đã ký từ trước sẽ làm tăng giá trị đơn hàng xuất khẩu lên rất nhiều, trong khi ấy giá trị đơn hàng nhập khẩu sẽ giảm.

Tổng giá trị hàng xuất khẩu sẽ đội giá lên và nhập khẩu sẽ giảm giá xuống.

Tuy nhiên trong dài hạn bằng việc hạ giá đồng nội tệ, thu hút được thêm nhiều đơn hàng xuất khẩu từ nước ngoài nên tổng giá trị đơn hàng xuất khẩu sẽ tăng

Chú ý: Xét góc độ kinh tế học, nước xuất khẩu sẽ thu được đồng nội tệ, giá trị hợp đồng quy theo tiền của nước xuất khẩu không quy theo đồng tiền mạnh.

Note 6: Nâng giá đồng nội tệ

Ngược lại với việc phá giá là nâng giá? Vậy khi nào chúng ta sẽ nâng giá đồng nội tệ ?

Không một quốc gia nào tự động nâng giá đồng tiền của quốc gia mình. Vì trong dài hạn nó sẽ làm giảm xuất khẩu tăng nhập khẩu ,dẫn đến cán cân thanh toán quốc tế bị thâm hụt .Việc nâng giá chỉ diễn ra sau một quá trình dài phá giá đồng nội tệ ,tại sao lại như vậy ? Bởi vì người ta phải chịu áp lực của nền kinh tế xung quanh, vì khi tất cả các quốc gia đều đồng loạt phá giá sẽ có chiến tranh tiền tệ xảy ra, đến bây giờ các tổ chức IMF,WTO sẽ không đồng ý cho các quốc gia này làm việc đó và các tổ chức này sẽ quay lại nước đầu tiên phá giá yêu cầu tăng lại giá trị đồng nội tệ của mình.

Note 7: Một số điều cần lưu ý.

Tất cả các cơ quan như đại sứ quán, lãnh sự quán nó được coi như đại diện của một quốc gia thực hiện hoạt động của quốc gia khác do đó bao giờ nó cũng là người cư trú với quốc gia nó đi (luôn luôn) và luôn là người phi cư trú với quốc gia nó đang đóng tại ,có nghĩa là ĐSQ Việt Nam tại Úc luôn luôn là người cư trú với Việt Nam và là người phi cư trú với Úc.

Tương tự với du học sinh, dù đi học bao nhiêu năm thì bạn vẫn là người cư trú với Việt Nam và là người phi cư trú với nước ngoài

Một số trường hợp đặc biệt:

Nếu như bố mẹ chuyển tiền cho các du học sinh ,chuyển ra nước ngoài, thì có được ghi nhận vào cán cân thanh toán quốc tế không ?

Khi bạn thanh toán học phí hay phí sinh hoạt đối với trường mình đang học ở nước ngoài thì sẽ phát sinh giao dịch kinh tế giữa bạn là người phi cư trú đối với quốc gia đó và đối với cả trường đại học của các bạn là cư trú đối với quốc gia đó.Vậy giao dịch này là giao dịch giữa người phi cư trú và người cư trú nên nó sẽ được ghi nhận vào cán cân thanh toán quốc tế của cả 2 quốc gia.

Tuy nhiên khi bố mẹ chuyển tiền sinh hoạt phí ?Đây là giao dịch phát sinh giữa bố mẹ và bạn (Đều là người cư trú) như vậy đối với du học sinh, việc chuyển tiền sinh hoạt phí đều không được ghi nhận vào cán cân thanh toán quốc tế.Nhưng việc trả tiền học đại học cho trường bạn đang học sẽ được ghi nhận vào cán cân TTQT.

Trường hợp thứ 3: Các công ty đa quốc gia như Uniliver có trụ sở chính tại London, và nhiều công ty con ở các quốc gia khác. Vậy Uniliver Việt Nam có được xem là người cư trú đối với Việt Nam hay không ? Nó đáp ứng đầy đủ các yêu cầu như phát sinh chi phí, thời hạn 12 tháng, và các yêu cầu pháp lý. Nghĩa là Uniliver VN sẽ là người cư trú với Việt Nam và không cư trú

đối với Anh (Tương tự với công ty mẹ). Vậy nếu trong trường hợp cuối năm, công ty con phải kết chuyển một phần lãi về công ty mẹ thì có được ghi nhận vào cán cân thanh toán quốc tế của cả 2 nước hay không ? Hoàn toàn ghi nhận vì phát sinh giữa người cư trú và phi cư trú.

Future Bankers Network

Chúc các bạn ôn tập thật tốt !